1902

I. L. CARAGIALE

—

Note și Schițe

Republica Socialistă România
BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT

BUCUREȘTI
EDITURA LIBRARIEI C. SFETEA, LIPSCANI 96.
1892

25 DE MINUTE...

«...Fiţi toţi joi în gară la înălţimea patriotismului vostru, care nu s'a desminţit niciodată, mai ales în aşa plăcute, putem zice chiar fericite ocaziuni!

Cetăţeni!!

Săptămîna viitoare este o zi solemnă pentru oraşul nostru!!!»

Astfel se 'ncheiă proclamaţia adresată de câteva zile de părintele orăşelului ⁂, către administraţii sei, afişată pe cale publică şi reprodusă în capul ziarului oficios «Sentinela Ordinii» cu acest frumos *motto:*

«*Evenimentele mari fac todeauna să tacă micile pasiuni!*»

Toată lumea era în adevĕr plină de entusiasm, deşi «Drapelul Libertăţii», dirijat de decanul avocaţilor, îşi termină articolul sĕŭ de fond cu cuvintele:

«...Vom căutà să fim cât se poate mai parlamentarĭ. În zadar, mişeiĭ dela Primărie convoacă lumea la gară! Declarăm sus şi tare că joĭ nu va fi entusiasm, ci numaĭ o meschină şi desgustătoare paradă oficială. — Să înceteze dar cu infamele lor mistificaţiuni!... Săptămîna viitoare nu poate fi o zi solemnă... ea nu va fi decât încă un moment trist pentru concetăţenii noştri!»

Directorul, care era însărcinat a gerà afacerile prefecturiĭ, — districtul neavênd deocamdată titular,—la citirea acestor şiruri rĕutăcioase, a şoptit, cu zîmbetul sĕŭ diplomatic:

«Om vedea!»

Joia mult aşteptată a sosit.

Vodă şi Doamna, plecând în străinătate, trebue să se oprească 25 de minute în gara din marginea orăşelului ⁂.

De dimineaţă, peronul gărĭĭ, decorat cu împletitură de brad, cu marca judeţului,

steguleţe tricolore şi covorul cel roşu al Primărieĭ, este înţesat de lume : garnizona, garda civică, şcoalele, autorităţile, notabiliĭ şi cât public a maĭ putut încăpea.

Directorul a plecat de la şapte de-acasă spre a luà împreună cu primarul cele din urmă dispoziţiuni la faţa loculuĭ. Nevasta luĭ a rĕmas să se gătească şi să vie maĭ tîrziŭ la gară cu copiiĭ şi cu amicul. — «Amicul» este un profesor foarte tînĕr, care locueşte la directorul de un an de zile; el dă şi lecţiĭ la copiĭ şi redijează «Sentinela Ordiniĭ»; e băiat bun şi scrie minunat: se dă ca aproape pozitiv că tot el a scris şi proclamaţia.

Acum tot e gata... Directorul se duce la o extremitate a peronuluĭ şi'şĭ aruncă la mulţimea adunată privirile pînă în cealaltă extremitate... Atuncĭ îi clipesc de departe în minte cuvintele «Drapeluluĭ» şi'şĭ mîngîie favoritele cu mulţumire...

Dar sunt zece fără zece... şi cocoana nu maĭ vine... Ce să fie?

Trenul domnesc s'a anunţat de la staţia apropiată... In patru minute trebue să fie aicĭ... Toţĭ ochiĭ joacă între ceasornic şi

capĕtul linieĭ... Incă treĭ minute... Douĕ... Un minut...

...S'aude şuerul cald...

«La o parte, domnilor!» zice grav şeful gărĭĭ potrivindu'şĭ bine şapca roşie.

...Iată'l!

Pieptul lat al locomotiveĭ s'arată la cotitura linieĭ. Arătarea creşte... creşte mereŭ sforăind semeaţă şi alunecând cu eleganţă maiestoasă către peron.

Cazanul fierbe, fanfara ţipă, şcolariĭ întonează imnul: un concert monstru.... Vagonul domnesc intră la peron. Un freamĕt furnică de colo pînă colo prin mulţime: de-odată, şi glasurile copiilor şi ţipetele trimbiţelor şi clocotitura norului fierbinte care se smacină închis în pîntecele maşinii sunt acoperite de urale sguduitoare... Trenul se opreşte, conform programeĭ oficiale, la 10 ore precize, suveraniĭ cobor din vagon cu suita... iar consoarta directorului n'a sosit încă!

Se face prezentarea autorităţilor şi notabililor, după care Vodă trece între bărbaţĭ, iar Doamna între dame.

Intâĭul clopot!

Directorul, foarte nervos, mână un vătășel călare s'aducă numaĭdecât pe cocoana, pe copiĭ și pe domnul profesor.

Măria-Sa Doamna e foarte veselă de conversația damelor ; dar dumnealor o iaŭ repede și se 'ntind la vorbă... Una o povĕțuește pe Doamna să se păzească pe drum de rĕceală :

«Nu te jucà, soro : boala n'alege !»

Doamna mulțumește de binevoitoarea povață și asigură că s'a îngrijit bine — a luat haĭne d'acasă... In acest timp, directorul tremură de neastîmpĕr.

Al doilea clopot !!

Măriile-Lor fac un pas înapoĭ pregătindu-se să se suie... Directorul, asudat și înnecat de emoție, s'aproprie să ție un discurs.

Lui Vodă :

«Măria Ta !... nu plecați !... nu trebue să plecați !... De abia al doilea clopot a sunat ; n'a sunat nicĭ măcar al treilea !... A ! daca ar fi sunat al treilea, atuncĭ aș înțelege să vĕ grăbiți... Dar nu !... Și chiar să fi sunat al treilea... să zicem !... n'aveți grije : nu pleacă trenul fără Măriile-Voas-

tre... s'adat ordin în consecinţă!.. Aşadar, avênd aceasta în vedere, cu onoare sunteţi învitaţi să binevoiţi a luà în consideraţiune... că acest district, acest oraş, în fine toţi concetăţenii noştri v'aŭ iubit atâta şi aŭ făcut sacrificii!...»

Apoi, cu mai multă căldură, Doamnii :

«...Să nu plecaţi măcar Măria-Voastră!... N'a venit încă toată lumea!... mai sînt dame, mai sînt copii, mai sînt amici, cari ar dorì să vĕ vază ca pe o mamă!»

Vodă, zîmbind foarte bucuros, zice :

«Mai stăm, mai stăm, domnule Director.

— Mersì!» rĕspunde acesta în culmea emoţiei şi, lăsând pe suverani, aleargă la capĕtul peronului, se suie în picĭoare pe o bancă şi se înnalţă în vîrful deştelor făcênd cătră şoseaua dinspre oraş semne violente cu batista.

In adevĕr, pe şosea vine o trăsură în goană, urmată de un vătăşel călare...

«Aĭdeţi, soro! aĭde, nene, pentru numele luĭ Dumnezeŭ! că m'aţi omorît!

— Vezi! nu'ţi spuneam eŭ că-ĭ târziŭ?» zice palpitând cucoana către profesor.

Directorul îşi introduce pe peron fami-

lia şi strigă sever către macagiul care stă cu mâna gata pe cureaoa clopotului:

«Să nu tragi!... Nu e voe să sună! Măriile-Lor n'aŭ isprăvit încă; mai aŭ treabă aicĭ!»

Apoĭ către suverani:

«Măriile-Voastre, am onoare pentru ca să vĕ recomand familia mea: consoarta mea, copiiĭ meĭ, amicul meŭ!...»

Şi pe urmă către copiĭ:

«Sărutaţi mâna!»

Copiiĭ se aruncă şi execută ordinul. Măriile-Lor sunt din ce în ce mai veseli.

«Am auzit, dragă, — zice Doamneĭ nevasta directoruluĭ, — că aţi fostă cam bolnăvioară! Mi-a părut grozav de rĕŭ... Incă'ĭ ziceam luĭ dom' profesor, amicul nostru, zic: vezi dumneata, daca o prinţesă şi tot nu se poate pune cu voia luĭ Dumnezeŭ; dar noĭ ĕştia!... Dar acŭ te-aĭ făcut bine... Se vede... Fie că frumoasă eştĭ! să nu'ţĭ fie de deochĭ! să trăieştĭ!...»

Tot de-odată unul dintre copiiĭ domnuluĭ director, cari privesc foarte curioşĭ pe suverani, îşĭ scobeşte o nară cu degetul. Mama îĭ dă o palmă peste mână:

«Nu ți-e rușine să bagi mâna 'n nas!... ședi frumos! te vede *madam'* Carol!»

Copilul plânge. Domnul profesor îl smucește de mână și'l bagă la arest în sala de așteptare clasa doua. Măria-Sa Doamna intervine pe lîngă domnul Director în favoarea miculuĭ vinovat, care urlă tare în arest. Tatăl cedează înaltei influențe și dă drumul băiatuluĭ:

«Tacĭ din gură, măgarule! și sărută mâna Măriei-Sale: dumneaeĭ s'a rugat să te ĭert!»

Suveranii s'aŭ urcat și se arată plinĭ de veselie la fereastra vagonuluĭ.—Directorul se hotărește în sfîrșit, după stăruința șefuluĭ gării, să permită a se sună al treilea.—Trenul se pune în mișcare. Urale și muzică. Bărbații fac semne de adio cu pălăriile, damele *bezèle* călduroase, directorul se șterge de sudoare obosit, ĭar nevasta luĭ strigă cât poate către Doamna:

«La revedere! *bon amusement!* Nu ne uitați p'acolo! la revedere!»

Când trenul a pornit bine, o altă trăsură sosește în goana cea maĭ turbată. Decanul avocaților coboară trăgêndu'și după dînsul cocoana, care trage după dînsa o in-

terminabilă rochie de catifea verde cu funde bogate de *satin rose*. Amîndoï îşi fac loc cu furie prin mulţime, care acum a rupt rîndurile şi ieşe în dezordine.

«A plecat? zice dezolată cocoana.

— Da, a plecat; i se răspunde.

— Cum se poate? trenul stă totdeauna treizecï-şi-cincï de minute!

— Ĕsta era tren domnesc, *ma chère* — zice nevasta directoruluï.

— Ce? erà să v'aştepte Vodă şi Doamna pe dumneavoastră? adaogă profesorul cu un zîmbet rĕutăcios de superioritate.

— Aşa? vociferează decanul. Am înţeles! ... Astea sunt iar intrigile luï domnul director: care va să zică numaï dumnealuï şi familia şi... amicul dumnealuï să vază pe Mărïile-Lor!...»

Pe urmă, întorcêndu-se la lumea care se duce:

«Iată, fraţilor, o probă maï mult că astăzï opoziţiunea este consideratăca afară din naţiune... Foarte bine... Vom luà act şi de aceasta şi vom protestà!»

Decanul şi familia sa aŭ fost multă vreme la cuţite cu directorul şi cu familia aces-

tuia, deşi damele eraŭ surorĭ. Chĭar o polemică, «cât s'a putut maĭ parlamentară», s'a urmat cu privire la aceasta între cele douĕ ebdomadare locale, «Drapelul» decanuluĭ şi «Sentinela» amiculuĭ.

Tocmaĭ la nişte alegerĭ, o persoană de înaltă influenţă, aflând despre vrajba celor doĭ cumnaţĭ, a stăruit de ĭ-a împăcat, promiţênd serios că şi anul viitor va fi o zi solemnă pentru orăşelul ***, şi atunci trenul domnesc o să se oprească acolo un ceas... şi douĕzecĭ-şi-cincĭ de minute.